

4. Погребняк Л. Роль міжнародних спільних підприємств в економіці України / Л. Погребняк, Н. Завальницька // Вісник Львівського національного аграрного університету. – 2012. – № 16(2). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vldau/APK/2009/files/09plveou.pdf.
5. Ткаленко С. І. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник / С. І. Ткаленко. – К. : Університет економіки та права «КРОК», 2006. – 115 с.

Рудик Наталія

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Віднесення бізнесу будь-якого рівня до категорії інноваційного залишається відкритим питанням навіть в умовах загального процесу інтеграції та глобалізації. Інновації в економічній та фінансовій сфері завжди поєднувало широкий спектр підходів до їх сутності, методів впровадження та необхідності реалізації. Зазвичай інновації завжди пов'язують з інвестиціями, а інвестиції – з певними пільгами, як приклад: фінансова політика України. Інноваційним може бути визнане підприємство, яке або проводить інноваційну діяльність, тобто використовує певні інноваційні технології у виробничому процесі, або виробляє продукт, що визнаний як інноваційний.

Дослідження інновацій фінансової та економічної сфери потребують постійного моніторингу та актуалізації, адже справа стосується безперервного вдосконалення та продукування ідей щодо оптимізації, використання нових технологія, інструментів та програмного забезпечення.

Новаторство в інноваційній сфері МСБ належить таким країнам як: Австрія, Норвегія, Швеція, Китай, Канада, Іспанія та інші. Світовий досвід чітко виділяє два принципи функціонування малого та середнього бізнесу за інноваційною спрямованістю: Science-Technology-Innovation (STI) [1] та Doing-Using-Interacting (DUI) [2]. Перший підхід обґрунтовується використанням інновацій, що є результатом досліджень та розробок, реалізованих висококваліфікованим персоналом і дослідницькими співтовариствами. Підприємства, що здійснюють інноваційну діяльність за підходом (STI) формують партнерські відносини з університетами і науково-дослідними організаціями, а також дослідниками з рівнем кваліфікації магістр або PhD. Фактично вони продукують інновації, що можуть бути далі реалізовані за принципом DUI.

В свою чергу, інноваційний підхід за принципом DUI характеризує МСБ, для яких інноваційність є результатом власного досвіду. Підвищення продуктивності та ефективності процесів в межах фірми є результатом багаторазового повторення однотипної операції та подальшої її оптимізації, що в результаті призведе до найбільш ефективної комбінації дій із врахуванням освоєння

сучасних технологічних процесів. Прояв інноваційності бізнесу можна відзначити в умовах децентралізації прийняття рішень, лібералізації ієрархії виконуваних членами команди функцій. Адже одним із актуальних напрямів є виконання проектів в рамках команди, що сприяє балансуванню загального потенціалу групи та наявності інтенсивного результату. Такі заходи дозволяють продукувати ідеї для нових продуктів і послуг відповідно до потреб ринку, а відповідно задовольняти попит на інновації.

Деталізація різниці між зазначеними підходами до визнання інноваційності МСБ за переліком вичерпних критеріїв, в межах світового досвіду (табл. 1).

Таблиця 1

Критерії визначення МСБ як інноваційного

Критерії	STI	DUI
Спеціалізація	Пошук відповідей на запитання: «Чому?» та «Що?»	Пошук відповідей на запитання: «Як?» та «Хто?»
Контрагенти та партнери	Кооперація між науково-дослідними інститутами, організаціями, університетами,	Зовнішня та внутрішня кооперації (між покупцями, продавцями та конкурентами)
Рушії інноваційності	Дослідження та наукові відкриття, науково орієнтовані людські ресурси, інфраструктура для проведення досліджень	Досвід, експерименти, спеціалізація виробництва, використання інтернет-технологій
Зовнішні стимули до інновацій	Проекти, гранти, патенти	Щоденна, поточна робота та тренінги
Типи інновацій	Нові продукти, процеси, патенти, радикальні інновації	Комерціалізація наукової продукції
Поширення та наслідки	Отримані результати дослідження можуть поширюватись швидко з допомогою інформатизації. Ймовірність неліцензійованого використання є високою через слабкість контрольних заходів.	Поширення результатів роботи є досить дорогим, а також має свої обмеження та вартість. Будь-яка помилка в безпеці даних призведе до втрати вартості інноваційного продукту чи діяльності загалом
Практика використання на виробництві	Фармацевтична та хімічна промисловість, нанотехнології та енергозбереження тощо	Індустрія машинного устаткування, машинобудування, текстильна промисловість, виробництво фурнітури тощо

Джерело: систематизовано на основі досліджених джерел [1, 2].

В реаліях української економіки світовий досвід не може бути реалізований в повному обсязі, адже необхідно, як мінімум, узаконити поняття «інноваційності» не лише у вигляді визначення, але й у наданні вичерпних як кількісних так і якісних показників. Виходячи з світового досвіду цікавим та новим для України може стати сприйняття наукових досліджень та розробок як

реального об'єкту комерціалізації та окремої сфери існування, що займає чинне місце у інноваційному сегменті. Водночас доречним є об'єднання зазначених вище напрямів до визначення діяльності МСБ як інноваційної, адже вони можуть ввібрати найкращі риси та вигоди одини одного із врахуванням успішного подальшого функціонування як єдиного цілого.

Перелік використаних джерел:

1. Isaksen A., Nilsson, M. Combined innovation policy: linking scientific and practical knowledge in innovation systems / A. Isaksen, M. Nilsson, // European Planning Studies, – 2013. – 21 (12)
2. Nunes S., Lopes R., Dias J. G. Innovation Modes and Firm Performance: Evidence from Portugal. Paper presented at 53rd ERSA Congress, Regional Integration: Europe, the Mediterranean and the World Economy. – 2013. p. 27–31.

Рудніцька Тетяна

Тернопільський національний економічний університет

**ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК
СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ**

На сьогоднішній день будь-яке підприємство, для зміцнення своєї ринкової частки та підвищення загального рівня конкурентоспроможності на ринку, повинно щоразу вносити зміни у свою господарську діяльність. На даний момент, потреба у змінах стала настільки важливим явищем, що управління змінами вважається одним з ключових шляхів розвитку підприємства.

Впровадження змін на підприємство дозволить проаналізувати його стан, неефективні дії та розробити план виведення підприємства з кризового стану, або ж від значних втрат.

Проблема управління організаційними змінами знайшла своє ґрунтовне відображення у працях зарубіжних фахівців, а саме: І. Ансоффа, Л. Грейнера, Дж. Ньюстрома, До. Девіса, Р. Блейка, Д. Мутона, Х. Виссемаа, Р. Гранта, Еге. Шайна, М. Гаммера і Д. Чампі. Значне місце в дослідженнях цих учених відводиться сутності організаційних змін, розробці стратегій, методів і моделей управління ними. Американські дослідники Р. Кантер, Б. Стайн і Т. Джик пропонують свій варіант програми організаційних змін. Також слід зазначити великий внесок у розвиток теорії управління змінами К. Левина і Дж. Коттера.

Серед вітчизняних дослідників, котрі займаються даними питаннями слід виокремити О. С. Виханського, А. І. Наумова, О. К. Платова, В. І. Луньова, М. М. Треньова, І. П. Герчикову, В. К. Тамбовцева, Г. Н. Чернецова. Але ці дослідники здебільшого акцентують свою увагу на розробці стратегій, а питання їх реалізації, а особливо, управління змінами не отримують належного висвітлення.

Причини, які викликають необхідність змін, поділяють на дві групи: